

Kedves HFFA tagok!

Ezennel tájékoztatlak benneteket az EHPU (European Hang Gliding and Paragliding Union) légterekkel foglalkozó csoportjának munkájáról. Helmut Bach (EHPU Légtérügyekért felelős vezető) a következő pontokban foglalja össze az elmúlt időszak eredményeit. A bizottság kéri a tagszervezetek képviselőit, hogy a kiadott levél tartalmát tegyék közzé a tagszervezetek tagjainak.

Emlékeztetőül, az utóbbi években az EHPU, mint az EAS (Europe Air Sports) szervezeti tagja jelen van az EAS témák kidolgozásában. Már 2020-ban elkezdődött annak a „köztudatba hozása”, hogy a légtérben mindenki egységesen van jelen, a repülésbiztonság és a felelősség tekintetében pedig nem szabad különbséget tenni a légtérhasználók között. Megjegyzem, hogy hasonló kísérlet folyt a HFFA és a HungaroControl Zrt. FIS között, 2015-ben is, amikor lehetőséget kaptam a FISO éves továbbképzésen oktatni a szabad repülésben részt vevők elkülönítésének lehetőségeiről. Habár, a továbbképzés résztvevői egyetértettek a FIC csoportvezetővel és több jogással is előzetesen, közösen kidolgozott elképzelésekkel, azonban visszatekintve a végeredményben alkalmazásra kerülő megoldásokra, az egész képzés eredménytelen próbálkozásnak bizonyult.

A témában European Commissioner for Transport (Európai Közlekedésügyi Megbízott) és az EASA Executive Director (EASA Főigazgató) nyílt levelet kaptak az EAS-tól. A levélben minden légitársasági résztvevő légitársaság és légitársasági eszköz (kereskedelmi forgalom, ballon, helikopter, sportrepülő, szabad repülő és drón, repülőterek és navigációs rendszerek, gyártók, repülőiskolák, repülőklubok) egy, a kereskedelmi repülésben is bevezetendő, a közforgalmi és a GA (general aviation) repülésben is egységesen alkalmazandó, a mai rendszert általánosító, magasabb rendű szabályozás alá eső új rendszert mutattak be. A bemutatott koncepció neve U-Space volt (technikailag VFR, de ettől eltérő működés „G” osztályú légtérben). Bár az U-Space-t eredetileg a drónok működésére fejlesztették ki, a GA alkalmazási lehetősége azonnal egyértelművé vált. Az U-Space koncepció kidolgozása közben több, eddig a hagyományos léginnavigációs rendszerekkel megoldhatatlannak tűnő problémára találtak kézenfekvő, és nagy befektetést nem igénylő, a repülés számára új technológiai megoldást. Az EAS által kezdeményezett kommunikáció a témában támogatta az EASA és az EU globális erőfeszítését egy minden résztvevőre arányos szabályozási keretrendszer kidolgozásában. Az U-Space koncepciót a repülésbiztonság, a közbiztonság, a gazdaságosság figyelembevételével, a teljesítmény- és a kockázatok figyelembevételével fejlesztették és fejlesztik. Amellett, hogy a kereskedelmi és nem kereskedelmi dróntevékenység biztonságát célozta, az U-Space koncepció világosan és korlátozás nélkül lehetne alkalmazható a repülés többi ágazatában is, és erre vonatkozóan kérte az EAS az EU-t és az EASA-t, hogy építse be az elképzelt elemeket az európai repülésbiztonsági szabályrendszerbe. Az EASA és az EU 2019/947 végrehajtási rendelet pilóta nélküli repülőgépekre vonatkozik, és ígéretes első lépésnek volt tekinthető az általánosított U-Space koncepció megvalósítása és alkalmazása felé, Európában.

Sajnálattal értesülhetünk arról, hogy az ígéretes és szakmailag megfelelő U-Space koncepció azonban még 2020 végére sem épült be az európai szabályrendszerbe, annak ellenére, hogy a koncepció kialakítói (A4E, ACI EU, AIRE, ATCEUC, CANSO, EAS, EBAA, ECA, ERA, EHA, ETF, GAMA, IAOPA, IATA, IFALPA, IFATCA, IFATSEA) egyetértésben kérték a szabályalkotókat (EU Commissions) a megalkotott koncepció rendeletben történő alkalmazására.

Az EAS 2021. novemberében egy közleményt adott ki, amelyben kéri az EHPU tagszervezetek tagjainak tájékoztatását a következőkről:

A szabad repülés 60 éves sárkányrepülő, és 40 éves siklóernyő múlttal rendelkezik, de sajnálattal tapasztaljuk, hogy az EASA annak ellenére nem foglalkozik a szabad repülőket alkotó légiforgalommal, hogy az U-space koncepcióról szóló kommunikációt az EAS elindította.

A szabad repülők kéri a hivatalokat, hogy vegyék figyelembe azt, hogy a szabad repülés merre és mikor zajlik a hatóság által felügyelt légterekben, Európában.

A drón használók tekintsek a szabad repülő starthelyeket és leszálló területeket, azok környezetét ugyanolyan védett légtérresznek, mintha azok repülőterek vagy heliportok lennének, a drónok számára a starthelyeink környékei legyenek „no-drone zone”-ok.

Aktívan tájékoztatnunk kell a lakosságot és repülő partnereinket a biztonságról, a zajról, a G osztályú légtérben működő drónok működéséről, a magánéleti és jogi problémák megoldásairól.

2022 februártól meg kell egyezni a technikai megoldások részleteiben: a szabad repülés számára az U-Space csak a technikailag felszerelt repülőeszköz számára lesz elérhető. Az U-Space technológiából egy kis részlet: várhatóan FLARM vagy GSM hálózat lesz elérhető a szabad repülés számára. Az EAS kérése alapján a 978 MHz frekvencia tartományú SSR csak a kereskedelmi, szállító drónok számára lesz kötelező technológia.

Az EAS kérte az EASA-t, hogy foglalja rendeletbe az elektronikus „vizuális” észlelési rendszerek (SAA) használatát, annak szabályait, amely a mai technológia számára nem detektálható repülőeszközök (HG/PG) számára legyen elérhető a U-Space SSA.

Ezeket a kéréseket az EHPU az EAS közreműködésével szeretné alkalmazni. Az EU szabályozáson túl az EAS és az EHPU kéri a tagországok hatóságainak és szakszervezeteinek tájékoztatását és az együttműködésüket.

Terveink szerint az EAS és az EHPU légtérszakértőitől kérdezzük: a lehető legtöbb információt be kívánunk gyűjteni az U-Space koncepcióról. Erről EHPU vezetőségi tagként és ESTC tagként tudunk majd tájékoztatást adni a HC és a hatóság és minden légitörvényes felé. Meg kívánjuk tartani a legnagyobb szabadságot a siklórepülésben, azonban az európai trendeket figyelembe véve megoldást keresünk az U-Space koncepció bevezetésére hazánkban is: előbb utóbb EASA irányból érkezik a felkérés, addigra meg kívánjuk ismertetni hazánk navigációs szolgálataival, az UAV-val, a kereskedelmi és nem kereskedelmi résztvevőkkel, iskolákkal, klubokkal és a magyar hatósággal a teljes rendszert.

Összefoglalta:
Nagy Richard
EHPU ESTC tag